

Verslag Informatieavond 25 oktober 2021 over initiatief Zonneweide Voordaan

Locatie: Dorpshuis De Groene Daan, Groenekan
Genodigd: Alle bewoners en organisaties van Groenekan
Aanwezig: 36 bewoners
BHM Solar – Maarten de Vlucht, Robin Boogaards
Eelerwoude adviesbureau landschap en natuur – Francis Schaeffers
BENG! – Bouwe Taverne, Niek Willemsen, Alies Vos (notulen)
Jeanine Pothuizen - extern voorzitter
Gert Jan en Irene Westeneng – eigenaren grond

Vragen en opmerkingen van de aanwezige bewoners en vertegenwoordigers van Groenekanse organisaties zijn in dit verslag vet en cursief weergegeven.

De voorzitter maakt bekend dat RTV De Bilt en een fotograaf van de Biltsche Courant zich vanavond meldden. Ze vraagt of iemand bezwaar heeft tegen hun opnames. Niemand uit bezwaar.

De voorzitter heet iedereen welkom en beschrijft het doel van de avond: een introductie van het initiatief Zonneweide Voordaan en een open gesprek om mogelijkheden te verkennen en meningen en wensen te horen. Dit is de vierde avond in een reeks. Voor de eerdere drie avonden vanaf september zijn direct omwonenden van het perceel uitgenodigd. Voor vanavond zijn alle inwoners en organisaties van Groenekan uitgenodigd.

Introducties

De voorzitter stelt zich voor: ze woont in De Bilt, opgeleid als psycholoog en werkzaam als organisatieadviseur. In het bijzonder bezig met verandering en de emoties daarbij. Ze wil vanavond soms graag doorvragen 'om te weten wat u belangrijk vindt'.

Bouwe Taverne stelt zichzelf en BENG! voor: hij steekt veel van zijn tijd -na pensionering- in het versnellen van de energietransitie. BENG! is de lokale energiecoöperatie met 400 leden, nu 8 jaar actief. Met energieambassadeurs die 1 op 1 advies geven, zonneprojecten op grote daken, een warmteproject voor 500 a 1000 woningen en als aanspreekpunt voor politiek en gemeente. Met veel vrijwilligers - oftewel 'onbetaalde professionals' - en een aantal betaalde professionals voor projecten.

Maarten de Vlucht stelt zichzelf en BHM Solar voor: Hij woont met zijn jonge gezin in Utrecht. Is medeoprichter van BHM Solar dat in 2017 begon vanuit de drijfveer de energietransitie te willen versnellen. Het begon met grote daken, vanaf 2018 ook met zonnenvelden in de omgeving van Utrecht. BHM werkt altijd samen met de lokale energiecoöperatie: 'omdat die weten wat er speelt en de lokale belangen goed kan behartigen'.

Inleiding

De voorzitter vraagt de aanwezigen naar hun natuurlijke houding tegenover verandering. ***Een bewoner stelt het nu liever concreet over het project te hebben. Een aantal anderen laten hun instemming horen.*** Omdat aan het verzoek niet meteen gehoor wordt gegeven, stelt de bewoner dat hij een andere avond voor zich zag en verlaat de bijeenkomst.

Maarten licht daarop de opzet en bedoeling van de avond nader toe. ***Een bewoner stelt dat dit niet is wat hij wil horen nu. 'Vertel eerst, waar gaat het over? Laat een plaatje zien.'***

Natuurhistorisch perspectief

Francis van landschapsadviesbureau Eelerwoude presenteert een plattegrond waarin de beoogde locatie omlijnd is. ***Een bewoner van de Nieuwe Wetering stelt dat hij nu ziet ook omwonende te zijn, maar nog niet eerder is uitgenodigd. Iemand die wel eerder bij een avond was, vraagt zich af of dit een andere tekening is dan toen.*** Dat is niet het geval.

Francis laat zien hoe de locatie zich historisch heeft ontwikkeld. Voordaan ligt in een overgangsgebied van zand naar veen met karakteristieke lange kavels. De kavelgrenzen waren ooit dichter beplant. Veel daarvan verdween - door de snelweg en het gebruik van het hout - en daarmee ook de ecologische waarde. Met de ontwikkeling van een zonneveld zou die waarde deels weer teruggebracht kunnen worden. De huidige sloten zijn nu al van hoge kwaliteit. In de periode van gebruik als zonneveld blijven mest en bestrijdingsmiddelen achterwege wat een meer diverse begroeiing mogelijk maakt. Ook als bijdrage aan biodiversiteit.

Als daar straks hectares 'zwarte spiegels' liggen, wat blijft er dan over van dit ecologische verhaal? Het wordt dus een heel veld met zonnepanelen. Maarten: De inrichting van het veld staat nog helemaal open, het is een keuze welke beleving je wilt. ***Maar er is toch wel een businesscase uitgewerkt?*** Er zijn wat bandbreedtes bekend, maar een keuze voor hogere of lagere panelen bepalen bijvoorbeeld hoeveel hectares nodig zijn en hoeveel ruimte voor groen er is. Uit een quickscan concludeerden we dat dit perceel kansrijk is en voldoende schaalgrootte kan hebben. En dat aansluiting op het net mogelijk is. Verder is nog geen enkele keuze gemaakt.

Toelichting initiatief, vragen en reacties

Om hoeveel hectare gaat het? Maarten: Het perceel is in totaal 22 hectare groot. Bouwe: Er is een volgorde in het proces. Eerst zijn ontwikkelingsplekken gevonden door ontwikkelaars, meer dan één. BENG! heeft een negatieve ervaring gehad met het veld Achterwetering en kiest ervoor zich in te zetten voor dit initiatief in Voordaan. Vanwege een aantal criteria:

- Elke locatie kent bezwaren. Maar deze locatie heeft geen agrarische toekomst en de bezwaren lijken niet onoverkomelijk.
- Er is een ontwikkelende partner die het idee deelt: het project is door, voor en van de gemeenschap. Vanuit dit vertrouwen heeft BENG! zich met BHM Solar 'verloofd', via een samenwerkingsovereenkomst. Er volgt nu een aantal maanden verder onderzoek naar de haalbaarheid via gesprekken met omwonenden en organisaties. Uit dat overleg komt de input voor twee of drie mogelijke ontwerpen voor de inrichting van het perceel. Die bespreken we vervolgens met omwonenden. Eerst met een klankbordgroep, dan weer breder.
- Als er een beste ontwerpplan lijkt, is vervolgens de vraag: voelen we daarvoor voldoende draagvlak? Als de conclusie nee is, trekken we de stekker eruit. Anders volgt de vergunningaanvraag. Dat besluit nemen we in januari/februari. Dan is het wachten op de vergunning en subsidie. Het bouwen zou dan kunnen starten begin of medio 2023.

Waarom een zonneveld in Groenekan? Bouwe: De gemeente is de verplichting voor 2030 aangegaan van 30 hectare zonneveld plus 2 molens. Of 50 hectare zonneveld. Plus 5 hectare zonnepanelen op grote daken. Voor BENG! is de drijfveer het klimaat, vandaag kwamen nog nieuwe voorspellingen van het KNMI van een snellere stijging van de zeespiegel. ***Er moet inderdaad iets gebeuren.*** Groenekan kan voor dit zonneveld kiezen als alternatief voor een windmolen.

In de routekaart van de gemeente staat: eerst beginnen bij de daken. Wat vindt BENG! van die volgorde? Bouwe: BENG! is 8 jaar geleden gestart, toen vooral gericht op besparen. Wat trouwens

nog steeds belangrijk is, want wat je niet verbruikt, hoeft je niet op te wekken. Maar na honderden adviezen aan particulieren, ondernemers en eigenaren van maatschappelijk vastgoed wisten we, daar gaan we het niet mee redden. We begonnen met een parkje van 1000 panelen bij de waterzuivering, twee collectieve boerderijdaken met elk 400 panelen, ontwikkelden in vier jaar een zonneproject van 3000 panelen op het RIVM-terrein (dat slechts 1% dekt van hun energieverbruik). Nu zijn we al een poos druk met de Kwinkelier. Kijkend naar de resultaten tot nu toe en de lange doorlooptijden zeggen we: het gaat veel te langzaam. Het moet dus parallel: zowel 'zon op dak' als 'zon op land'. Groenekan was tegen een windmolen, nu is de vraag wat het wel wil.

En is 30 of 50 ha haalbaar in gemeente De Bilt? Bouwe: Het RES-bod is wat BENG! betreft de helft te laag. Als je alle mogelijkheden optelt in onze gemeente komen we ruim twee keer boven de doelstelling uit. Dus ja.

Klopt het dat Groenekan met dit zonneveld energieneutraal zou zijn? Bouwe: Ja, het kan leveren wat alle huishoudens in Groenekan samen verbruiken. **Heeft een zonneveld invloed op fijnstof?** Bouwe: Dat is een van de dingen die we onderzoeken: wat is het effect als fijnstof van de snelweg valt op zonnepanelen.

Wat is het voordeel voor Groenekan? Bouwe: We hopen het gevoel over te brengen van een project door, voor en van Groenekan. 'Van de zonnepanelen op zorgboerderij De Hooierij zijn er vier van mij. Als ik daar langsrijd denk ik: kijk, daar wordt mijn energie opgewekt. Dat voelt goed. We hopen dat dat hier ook zo gaat voelen.' Dit project kan medevormgegeven door de inwoners. We kunnen ook onderzoeken of het tegelijk iets aan de verkeerstroom over de Lindenlaan naar de sportvelden kan betekenen, maar dat is niet zo waarschijnlijk. En ecologisch kan het waardevol worden.

En rendement? Bouwe: Bewoners kunnen door de zonneweide mee te financieren rendement behalen. Vroeg in het proces met meer risico maar met meer rendement, later met minder risico en wat lager rendement. De stroom zal worden verkocht aan de coöperatieve energieleverancier om. Niet letterlijk maar denkbeeldig wek je hier dan je eigen duurzame energie op. En misschien is er uit de opbrengst iets extra's mogelijk, voor omwonenden, voor Groenekan.

Wat is het grootste risico? Dat de investering niet terugkomt. Bijvoorbeeld als er geen vergunning komt. Dan is er schade in zowel reputatie als in euro's.

Hoe zit het met de capaciteit van Stedin? Maarten: Stedin en TenneT stellen op dit moment dat er geen ruimte meer is in Utrecht en nemen geen nieuwe initiatieven momenteel in behandeling. Wij hebben ons initiatief al eerder gemeld bij Stedin en is daarom meegenomen in de prognose voor beschikbare capaciteit.

Belangrijk vind ik dat zonnepanelen goed zijn gefabriceerd qua arbeidsomstandigheden. Denk aan de Oeigoeren. Dat is nog lastig te doen voor alle onderdelen, maar zo goed mogelijk dan. Maarten bevestigt dat ook daarnaar gekeken zal worden.

Groenekans Landschap: Het gaat om dilemma's, wie maakt die keuzes? Groenekan heeft die keuzes nog niet gemaakt: waar bouwen, waar natuur. We spraken ook met LC Energy, die heeft ook verhalen, verhalen kun je kleuren. Vraag is, is dit de beste keuze? Wij kijken mee.

Bouwe: BENG! maakt niet de keuzes, maar de ontwikkelaars komen naar BENG! Het is goed om van zo veel mogelijk inwoners voorwaarden en wensen te horen. Overigens is niemand ergens aan gehouden, alleen omdat je ergens aanwezig was of meedenkt.

Groenekans Landschap: Maar BENG! is belanghebbende hier toch? Bouwe: Zeker.

Is er een alternatief voor de grond? Bouwe: De eigenaars zien dit als de beste nieuwe bestemming.

Groenekans Landschap: We zien het liefst koeien in de wei, maar we begrijpen ook dat het 'omgezet moet worden'. Boeren kunnen niet wachten.

Wanneer komt er een 'go'? Bouwe: Moeilijk te zeggen, er is veel onzeker, politiek ook. Er kan een beslissing vallen als de twee investeerders BENG! en BHM de stemming proeven dat het een goed idee is. Stemmen tellen is geen manier hiervoor. Maarten: Het gaat erom of we vertrouwen voelen of niet. **Hoe is dat gevoel nu?** We hebben nog de stap te zetten naar verschillende ontwerpen voor de inrichting. En die eerst smal en daarna breed voor te leggen.

Ik woon op de Kastanjelaan maar ben nog niet eerder benaderd, terwijl ik op de koeien uitkijk.

Bouwe: We hebben inderdaad een paar blinde vlekken gehad. We zullen enkele bewoners van de Kastanjelaan en Nieuwe Weteringseweg in het vervolg meenemen als direct omwonenden.

Wordt de grond gekocht of gepacht? Dat zijn afspraken tussen ons en de eigenaren van de grond. Op dit moment hebben we een reservering op de grond om de haalbaarheid te toetsen van het project. .

Hoe lang blijft een zonneveld? Maarten: We exploiteren het liefst voor een periode van 30 jaar. Een vergunning wordt ook meestal voor 25 tot 30 jaar afgegeven.

Kan het belegde perceel ook kleiner worden dan 22 hectare. 100 meter opschuiven helpt al voor de Lindenlaan. Bouwe: Dat kan en zal allemaal worden bekeken.

Hoe kunnen we helpen? Bouwe: Geef je wensen aan ons door en vraag ook anderen dat te doen. Op de stoelen ligt daar ook een formulier voor. Blijf op de hoogte via de verschillende media zoals de website www.zonneweidevoordaan.nl. We denken ook over een nieuwsbrief. En meld je aan voor de klankbordgroep.

Vereniging Groenekan: Onze website staat open voor alle meningen.

Bouwe sluit af met excuses voor de start van de avond en zegt te hopen dat het verdere verloop dat goedmaakte. Iedereen is hartelijk welkom bij de borrel.